

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Postboks 325
1502 MOSS
sfospost@statsforvalteren.no

Telefon + 47-48 17 07 85
Org.nr. 975 615 308 MVA

E-post leder@oa.birdlife.no
Internett oa.birdlife.no

Deres ref.

2025/10337

Deres kontaktperson

Truls Aas

Vår ref.

Sak/836

Vår kontaktperson

Ivar Ruud Eide

Dato

06.05.2026

Klage på Statsforvalterens dispensasjon 09.04.2026 for legging av sjøkabler i Småskjær fuglefredningsområde, Frogn kommune

BirdLife Oslo og Akershus viser til Statsforvalterens (SFOS) omgjøring av sitt tidligere avslag av 30.01.2026 på Frogn kommunes søknad om å legge sjøkabler til og bygge kum på Småskjær. BirdLife OA klager på omgjøringen. Vi ble kjent med SFOS' dispensasjonsvedtak via tredjepart i midten av april, og vurderer derfor at klagen er innenfor treukersfristen fra mottak av brevet.

Bakgrunn

Småskjær fuglefredningsområde består av to skjær og er vernet for å sikre et viktig hekkeområde for sjøfugl. Skjærene har en variert hekkebestand av måker. Fiskemåke og hettemåke hekker på det nordligste skjæret, mens stormåker som gråmåke og sildemåke hekker på det sørligste. De senere årene har det også hekket en del ærfugl på skjærene.

Hettemåke har rødlistekategori CR – *kritisk truet*, mens fiskemåke, gråmåke og ærfugl har rødlistekategori VU – *sårbar* i Norsk rødliste for arter 2021. Det er derfor en viktig naturforvaltningsmessig oppgave å unngå inngrep og forstyrrelser på de relativt få hekkeplassene for disse artene. I tillegg er Småskjær en viktig raste- og hvileplass for både sjeldne og truede arter på trekk, og et viktig næringsområde for flere arter vinterstid. En del av dette er dokumentert gjennom registreringer i artsobservasjoner.no, men på langt nær alt. Det foreligger derfor ingen fullstendig artsliste for fugl i dette verneområdet.

Swecos rapport, *Konsekvensutredning av fagtema vannmiljø og sjøfugl* av 18.12.2025, som Frogn kommune bruker som begrunnelse i sin søknad om dispensasjon fra fredningsbestemmelsene, kan derfor ikke brukes som dokumentasjon på artsmangfoldet på Småskjær. Det krever en grundig kartlegging gjennom et helt år, utført av et anerkjent fagmiljø, og supplert med eksisterende data fra andre år, siden artsvariasjonen i denne biotopen kan endre seg fra år til år.

Avslag på søknad etter klage

Vi viser til SFOS' brev av 30.01.2026, der det opprinnelige avslaget på Frogn kommunes dispensasjons-søknad opprettholdes. Her argumenteres det godt for hvorfor Småskjær er et dårlig alternativ sammenlignet med de andre alternativene, Slottet i Asker og Oscarsborg i Frogn. Det vises til at tiltaket er i strid med verneformålet og vil påvirke verneverdiene negativt. Graving, sprenging og etablering av en varig teknisk installasjon er i strid med verneformålet. SFOS drøfter nødvendighetskriteriet og peker på at søker ikke har sannsynliggjort at alternativ Slottet vil medføre vesentlig lengre saksbehandling.

SFOS viser også til at drift av et teknisk anlegg i et verneområde, med behov for vedlikehold, mulighet for framtidig oppgradering og risiko for akutte hendelser, utgjør en unødvendig risiko. SFOS avviser også påståtte konflikter med friluftsliv og kulturminner, problematisk passasje gjennom jeteen og tiltak for å hindre mink som ikke relevante argumenter. SFOS konkluderer i avslaget med at Småskjær er det mest konfliktfylte området i prosjektet, med stor verdi for naturmangfold (fugl, hummer, tare og kysttorsk), mens Slottet har lavt konfliktnivå sammenlignet med Småskjær. BirdLife OA deler fullt ut denne vurderingen. Også Swecos rapport konkluderer med at konflikten med naturverdier er mindre for alternativ Slottet enn for Småskjær.

Vurdering av SFOS' vedtak av 09.04. om å gi dispensasjon fra verneforskriften

Vedtaket baserer seg på nye opplysninger fra Frogn kommune, i brev av 09.03.2026. Dette gjelder særlig konsekvenser for friluftsliv og kulturminner. I tillegg er trasé og plassering av avløpsledningen ved Småskjær foreslått endret for å redusere påvirkningen på verneområdet. Vi kan ikke se at den endrede traséføringen forbi Småskjær (jf. de vedlagte illustrasjonene i vedtaket), i særlig grad endrer konfliktnivået. Skissert planperiode for tiltaket er nå september–desember. Det er riktignok etter hekkesesongen, men som påpekt foran er Småskjær viktig både som trekklokalitet om høsten og som næringsområde vintertid. Anleggsperioden vil derfor uansett være konfliktfyllt. I tillegg vil det fortsatt bli etablert et permanent teknisk anlegg på skjæret.

Når det gjelder ny informasjon fra kommunen om konflikt med kulturminner og friluftsliv, vises det særlig til kryssing av jeteen og påviste kulturminner nær denne, samt til at deler av Slottet er statlig sikret friluftslivsområde med kyststi og badeplass. Vi kan på ingen måte se at dette er tungtveiende grunner til å velge Småskjær framfor Slottet. Inngrep i områder som er viktige for friluftsliv, kan ikke sammenlignes med inngrep i et verneområde med hekking av rødlistede arter. Vi er sterkt uenige i kommunens påstand om at tiltaket vil føre til «forbedring for hekkende sjøfugl på Småskjær». Det skyldes både at mink ikke er noe problem i dag, og at et permanent anlegg må ha tilsyn og vedlikehold, og kan bli nødvendig å utvide.

I sitt endrede vedtak baserer SFOS seg på kommunens nye opplysninger. Innledningsvis påpekes de store verneverdiene, særlig for fugl gjennom hele året, og at foreslåtte restaureringstiltak har usikker effekt. Likevel legges det vekt på dette, sammen med redusert antall meter ledning og at anleggsarbeidet er lagt til september–desember. Samtidig konkluderer SFOS med at tiltaket vil kunne påvirke verneverdiene negativt. Det legges nå til grunn at kommunens påstand om tre års forsinkelse ved valg av Slottet stemmer, og at kulturminner ved jeteen kan bli berørt. Fare for forlenget prosess blir derfor SFOS' hovedargument for at tiltaket er av nødvendig samfunnsinteresse, og dermed for å gi dispensasjon. Vi mener fortsatt den påståtte forsinkelsen er dårlig begrunnet, og at inngrep i et verneområde er alvorlig, noe vi også påpeker i vedtaket.

Ytterligere argumenter for vår klage på SFOS' vedtak

- 1. Alternative løsninger er ikke tilstrekkelig vurdert.** Det er blant annet foreslått å legge kabel og plassere kum på Oscarsborg, men dette alternativet er avvist uten noen form for utredning. Vi mener at også dette alternativet bør utredes.
- 2. Faren for presedens og sumvirkning er reelle innvendinger mot tiltaket.** Den samlede belastningen på indre Oslofjord kan øke med dette vedtaket, og tiltak i et verneområde er alvorlig. Her skal terskelen for å gi dispensasjon være svært høy. SFOS' vedtak undergraver etter vårt syn verdien av å verne områder for biologisk mangfold og truede arter.

Vennlig fuglehilsen

Håkan Billing
leder BirdLife OA

Jan Olav Nybo
naturvernkontakt

Ivar Ruud Eide
Naturvernkontakt Frogn